

27.03.2014, Chișinău, Moldova

Declarația

de condamnare a acțiunilor Federației Ruse de intervenție cu forță soldate cu anexarea de facto a Republicii Autonome Crimeia – părții componente a Ucrainei și acțiunile necesare privind securitatea Republicii Moldova

Considerăm că actul de agresiune comis de Federația Rusă împotriva Ucrainei, urmat de anexarea Crimeei în conformitate cu cele mai sumbre precedente din prima jumătate a secolului XXI, a distrus întregul sistem de securitate internațională, inclusiv în ceea ce privește securitatea statelor care au renunțat benevol la arma nucleară în schimbul garanțiilor internaționale.

Consecințele violării integrității teritoriale a Ucrainei provocă riscuri existențiale pentru stabilitatea și pacea în Europa de Est, subminează garanțiile acordate Ucrainei prin Acordul de la Budapesta din 1994, afectează schimburile comerciale și investițiile în condițiile unei crize economice nedepășite în Europa.

Realitățile și provocările noi impun acțiuni prompte de asigurare gestionării riscurilor de securitate.

Pentru evitarea escaladării situației cerem ridicarea dialogului și colaborării în cadrul Parteneriatului Estic la un nivel calitativ nou, inclusiv cu implicarea SUA și NATO. Angajamentul mutual, plener și responsabil ce urmează să apară în urma acestui dialog va contribui la stabilitatea și securitatea regională, consolidarea instituțiilor democratice în țările Parteneriatului Estic.

În scopul reducerii riscului de escaladare a provocărilor, cerem urgentarea maxim posibilă a semnării Acordurilor de Asociere cu Republica Moldova și Georgia, determinarea statutului de candidat și eventual membru al UE în viitorul previzibil. Dorim ca printr-un efort comun și coerent să fie opriți acei, care vor să reîmpartă Europa în sfere de influență, care neagă dreptul popoarelor noastre de a-și decide de sine stătător propria soartă.

A se vedea anexată Poziția publică

de condamnare a acțiunilor Federației Ruse de intervenție cu forță soldate cu anexarea de facto a Republicii Autonome Crimeia – părții componente a Ucrainei și acțiunile necesare privind securitatea Republicii Moldova

Poziția publică¹

de condamnare a acțiunilor Federației Ruse de intervenție cu forță soldate cu anexarea de facto a Republicii Autonome Crimeia – părții componente a Ucrainei și acțiunile necesare privind securitatea Republicii Moldova

1. Anexarea Crimeii reprezintă un act de agresiune asupra integrității teritoriale a Ucrainei care încalcă brutal normele dreptului internațional, Constituția Ucrainei și Federației Ruse

1.1 Federația Rusă incită și susține politic, diplomatic, militar, prin spionaj, transfer de tehnică militară și sprijin financiar regimul separatist în condițiile sfidării normelor constituționale cu scopul *acăparării cu forță a autorităților și instituțiilor legale ale Ucrainei*, preluarea obiectivelor militare, atacul asupra instituțiilor responsabile de integritatea teritorială.

1.2 Federația Rusă și forțele separatiste pe care le controlează au lansat o campanie metodică de persecutare și nimicire a reprezentanților autorităților legale, încălcarea sistematică a drepturilor omului la securitatea și siguranța personală, circulație liberă și nesupunerea la tortură, libertății de exprimare, recurgerea la arestări și intimidări pe motive etnice, de opinie.

1.3 Forțele separatiste pro-ruse, asistate de agenți speciali, impun de facto puterea separatistă, organizează desfășurarea plebiscitului neconstituțional și ilegal în condițiile regimului de înfricoșare, persecutare și de fraudă de proporții sub amenințarea intervenției militare a avut ca scop formal justificarea violării integrității teritoriale ale Ucrainei.

1.4 Federația Rusă încalcă brutal Carta ONU, acordurile de la Helsinki, tratatul bilateral de bază, acordul multilateral de garantare a suveranității Ucrainei cu invocarea motivelor false inexistente de protecție umanitară a vorbitorilor de limbă rusă, ceea ce reprezintă un precedent iresponsabil, de agresiune prin ignorare a regimului legal internațional.

1.5 Federația Rusă încorporează teritoriul Ucrainei prin decretul prezidențial neconstituțional cu încălcarea procedurii și normei legii supreme ruse.

1.6 Federația Rusă respinge, în toată perioadă menționată, toate eforturile autorităților legitime ale Ucrainei, comunității internaționale (UE, ONU), statelor garante ale suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei (SUA, Marea Britanie, Germania, Franța) de a aborda situațiile

¹ A se vedea Pozițiile anterioare ale societății civile 1) din 02.12.2013 privind **solidaritatea cu opțiunea europeană și transformarea democratică a Ucrainei** <http://www.cnp.md/ro/activitati/evenimente/item/1840-consiliul-ong-si-cnp-societatea-civila-c4%83-din-republica-moldova-solidar-c4%83-cu-op-c5%A3iunea-european-c4%83-c5%9Fi-transformarea-democratic-c4%83-a-ucrainei>, 2) din 12.02.2014 privind **respectarea instituțiilor democratice și drepturilor fundamentale ale omului în Ucraina** <http://www.credo.md/pageview?id=384>, 3) din 24.02.2013 **depășirea definitivă a incertitudinilor situației după anunțarea alegerilor prezidențiale** din mai 2014 în Ucraina, <http://www.credo.md/pageview?id=386>, 4) din 04.03.2014 **condamnarea agresiunii militare a Federației Ruse în Ucraina**, <http://www.ape.md/libview.php?l=ro&idc=173&id=2087>

pertinente în dimensiunea *diplomatică, de negociere bilaterală sau multilaterală* rezultantă în sfidarea ordinii legale internaționale.

1.7 Ruperea unei părți din teritoriu al unui stat suveran urmare rolului determinativ al Federației Ruse se înregistrează privind: regiunea Transnistreană a Republicii Moldova, regiunile Abhaziei și Osetiei de Sud a Georgiei – conflictele nerezolvate – *constituind pericolul de înstrăinare sau acapărare teritorială rămâne înalt.*

2. Consecințele violării integrității teritoriale a Ucrainei provocă riscuri existențiale pentru stabilitatea și pacea în Europa de Est, subminează garanțiile acordate Ucrainei prin Acordul de la Budapesta din 1994, afectează schimburile comerciale și investițiile în condițiile unei crize economice nedepășite în Europa

2.1 *Regimul de securitate regională și europeană* pe larg în scopul garantării integrității teritoriale, stabilității politice, asigurării relațiilor multilaterale și bilaterale internaționale este *subminat irecuperabil și redus la irelevanță* prin acțiunile descrise unilaterale ale Federației Ruse.

2.2 Obiectivele *politicii internaționale de neprofiliere nucleară* militară este *subminat* prin crearea precedentului de încălcare a acordului multilateral de garantare a integrității teritoriale în schimbul renunțării sau încetării dezvoltării capacităților militare prin încălcarea acordului multilateral din 1994 de garantare a suveranității Ucrainei.

2.3 Cadrul de *securitate regională în Europa prin respectarea parității prezenței NATO, zonei de neutralitate* și Federației Ruse se demonstrează a fi *inadecvat și lipsit de substanță reală* pentru țările cu statut de neutralitate rezultatul acțiunilor militare unilaterale ale Federației Ruse.

2.4 *Reducerea și destabilizarea atractivității de investiții economice* și a proiectelor de infrastructură noi și de tranzitare regionale.

2.5 Crearea *climatului de ostilitate și de amenințare directă contra și în discorajarea modelelor de dezvoltare democratică prin consolidarea instituțiilor democratice*, schimbărilor pașnice și modelelor de responsabilitate a autorităților publice în fața cetățenilor după impunere în forță a modelului rus de interpretare a funcționării statutului.

2.6 Formarea *circumstanțelor de amenințare directă cu subminarea integrității lor teritoriale și stabilității economice și politice asupra statelor din regiune* care își determină prioritatea externă pentru asocierea la procesele integraționiste europene

3. Realitățile și provocările noi impun acțiuni prompte de asigurare gestionării riscurilor

Cu referire la Republica Moldova cerem ca:

3.1 Autoritățile Republicii Moldova să *sustină politic, diplomatic, tehnic, financiar și prin alte metode democratice integritatea teritorială* a Ucrainei și vectorul de integritate europeană a acestei țări,

3.2 Autoritățile Republicii Moldova să asigure *sprijin politic autorităților Ucrainei în cadrul organizațiilor multilaterale (OSCE, ONU, etc) cu scopul susținerii suveranității, independenței și integrității statului vecin, fără a se lăsa ademenită de orice promisiuni ori înțelegeri subterane pe care statul – agresor ar putea să le propună în mod oportunist.*

3.3. Autoritățile Republicii Moldova să urgenteze *implementarea planului de asociere la Uniunea Europeană prin semnarea și ratificarea promptă a acordurilor bilaterale* cu UE, consolidând agenda de reformare democratică în procesul de implementare și vor *solicita determinarea obținerii statutului de candidat la membru în UE* cu accesarea sa în UE în viitorul previzibil.

3.4. Autoritățile Republicii Moldova să urgenteze *reformarea sectorului de securitate (armată, interne, servicii speciale) prin întărirea gradului lor de responsabilitate profesională, patriotism, interacțiune și control parlamentar* asupra politicilor promovate pe domeniul lor de competență. Valul de amenințări dramatice la adresa Republicii Moldova impun pe agenda politică *imperativul intensificării luptei contra rețelelor și grupurilor de influență ocultă, servicii speciale străine și mișcări separatiste pe teritoriul suveran al Republicii Moldova, inclusiv cu sprijinul partenerilor occidentali.*

3.5. Autoritățile Republicii Moldova să depună eforturi sporite în vederea protejării spațiului informațional al țării contra propagandei agresive și intoxicării mediatice, *suspendând programele și emisiunile* posturilor de radio și de televiziune, *care aduc prejudicii integrității teritoriale, unității naționale și caracterului constituțional* al Republicii Moldova.

3.6 Autoritățile Republicii Moldova vor iniția împreună cu UE, SUA și Ucraina procesul *privind reformatarea cadrului de negociere cu referire la soluționarea conflictului din regiunile de est a Republicii Moldova* în condițiile în care *Federația Rusă se compromite în calitate de garant al securității regionale* și demonstrează vădit sfidarea intenției de rezolvare definitivă a conflictului.

3.7 Evoluțiile cu caracter *de amenințare a utilizării forței din partea Federației Ruse și a agenților acesteia în regiunea de est a Republicii Moldova* impune vigilența și mobilizarea maximă, inclusiv identificarea *căilor extraordinare de garantare a securității naționale* prin cooperare cu organismele specializate internaționale și bilaterale.

3.8 *Partidele, în special de opoziție, – parlamentare și extraparlamentare, inclusiv mișcările politice – vor responsabiliza acțiunile sale în strictă coordonanță cu principiului*

integrității teritoriale ale Republicii Moldova pentru consolidarea statalității și eliminării factorilor și riscurilor de destabilizare situației în republică.

Cu referire la Ucraina cerem ca:

3.9 Statele europene și Ucraina să recurgă la utilizarea instrumentelor legale internaționale pentru a trage la răspundere autorii invaziei militare rusești în Ucraina, inclusiv prin intermediul: a) Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin mecanismele interstatale pentru încălcărilor drepturile omului, b) Consiliul de securitate – confirmarea integrității teritoriale ale Ucrainei prin adoptarea rezoluțiilor, c) OSCE – abordarea îngrijorărilor de securitatea internă și regională, d) Consiliul Europei – discutarea situațiilor și reclamațiilor privind drepturile omului și funcționarea instituțiilor democratice.

3.10 UE, SUA și G7 să extindă *suportul pentru consolidarea instituțiilor democratice și statalității* prin aprofundarea reformelor democratice în Ucraina și consolidarea capacităților instituționale ale autorităților ucrainești.

3.11 UE, SUA și G7 să adopte *programe și acțiuni cu caracter financiar, tehnic, umanitar și diplomatic targetate pentru susținerea loialității cetățenilor și locuitorilor din Crimeea ucraineană și adopta instrumente de discorajare formării și dezvoltării instituțiilor neconstituționale pe teritoriul Crimeii.*

Cu referire la regiunea Europei de est cerem ca:

3.12 NATO și țările din regiune să *întărescă regimul de securitate regională prin aprofundarea calitativă de cooperare tehnică și militară* în scopul consolidării capacităților colective militare, vor purcede la identificarea și implementarea regimului avansat de asigurare a securității regionale cu *opțiunea pro-atlantice europene.*

3.13 UE, țările din G7 să folosească *instrumentele politice de consolidare a stabilității:* a) Semnarea și ratificarea acordurile de asociere politică și economică cu UE în termen scurt, b) consolidarea *parteneriatelor pentru securitatea colectivă* în Europa de est – NATO, c) consolidarea *acordurilor multilaterale de securitate* în europa de est, d) lansarea rapidă a *mecanismului funcțional de garantare securității regionale în formatul ad hoc în condițiile de criză și amenințări actuale.*

3.14 UE și țările din G7 să dezvolte sistemele de *infrastructură și de surse energetice alternative* pentru țările din regiune, iar pe termen scurt pentru Republica Moldova asigurarea funcționalității depline a gazoductului Iași-Ungheni.

3.15 UE să recunoască creșterea rolului Platformelor naționale și a societății civile europene în determinarea priorităților asistenței externe și contribuirea la dezvoltarea societății civile autentice în regiunea afectată.

Cu referire la Federația Rusă cerem ca:

3.16 UE, SUA și G7 să *extindă și consolideze mecanismele de sancționare targetată și treptată în creștere asupra persoanelor direct responsabili și a companiilor și intereselor economice*, inclusiv excluderea Federației Ruse din procesele globale decizionale.

3.17 UE, SUA și G7 să considere adoptarea *noilor sancțiuni de ordin economic, tehnologic și financiar cu efecte directe asupra intereselor* respective ale Federației Ruse.

3.18 Dezvoltarea *mecanismului nou de dialog strategic dintre Europa și țările Europei de Est pe de o parte și Federația Rusă pe de altă parte pentru de-escaladarea tensiunilor și căutarea formării regimului de soluționare a instabilităților și integrității teritoriale regionale.*